

væsenet, kan man ikke undre sig over, at der opvoxe saa Mange til i sin Tid at besolke vore Fængsler — man kaldte dem ogsaa tidligere her i Byen Børnehushjæp, tror jeg — og det er ganske vist, at den Forladthed, som disse unge Mennesker let befunde sig i, ikke kan Andet end gjøre dem til Fjender af Samfundet; thi naar de ved Siden af sig se andre Børn blive behand- lede paa en ganske anden Maade end den, hoorpaa de selv blive behandlede, maa Misun- delsen kunne vækkes i de unge Sjæle, og naar Ingen tager sig af dem i den unge Alder, hvad bliver saa Følgen i de store Byer? Følgen bliver den, at det bliver til Lyvebander af Børn, som ere til Skam og Skændsel for Byen. Dette vilde ikke ske, naar man tog dem enkeltvis og fik dem an- bragte i Familier; men de Bestræbelser, som i saa Henseende gjøres, er altfor smaa. De indskrænke sig nemlig væsentlig til at tage sig af de Børn, som allerede ere fødte i Vildfarelse, i Stedet for at man skulde forebygge dette ved i Tide at an- bringe dem, som ere udsatte derved, nemlig fattige, foreldreløse Børn, paa saadanne Steber, hvor de kunde nyde et Familielivs kjerlige og deltagende Omsorg. Jeg ser jo vel, at der i Lovforslaget er forskjellige Bestemmelser, der søge at raade nogen Bod derpaa, men hvad der her er budt, er dog ikke tilstrækkeligt. Det, som for mig er det mest interessante ved dette Lovforslag, er de nye Be- stemmelser, der tyde paa, at man ogsaa fra Regje- ringens Side tænker paa, at der bør slaas ind paa en anden Wei end den, der hidtil er fulgt, og at der bør skjælnes mere bestemt mellem værdige og ikke værdige Xrængende. Ganske vist er dette ikke meget skarpt udtrykt i Lovforslaget men jeg tror dog, at det maa siges at være Tanken i Lovfor- slagets § 71, hvor det hedder, at naar en Per- son har naaet 60 Aars Alderen og ikke har nydt urefunderet Fattighjælp, skal han under visse Be- tingelser kunne nyde offentlig Understøttelse, som ikke betager ham hans borgerlige eller politiske Rettigheder. Smidlertid forekommer det mig, at de Betingelser, som stilles op, ere mindre heldige. En Mand, som har opdraget Familie, og som ikke har kunnet lægge Noget op, kan jo være en lige- saa omhyggelig og fremsynet Familiefader som den, der har været i det Tilfælde at kunne lægge saa Meget op, at han har kunnet skaffe en Alder- domsforsørgelse. Derfor tror jeg, at Erhvervelse af en Alderdomsforsørgelse ikke bør være Beting- gelsen for at kunne komme til at nyde godt af den i Paragrafen omhandlede Understøttelse af det Offentlige. Naar en Mand har villet arbejde og har arbeidet i den Tid, hvori han havde Kraft dertil, skulde Samfundet, som har søgt at nyde Godt af ham i den Tid, da han var i sine Vel- magtsdage, og benyttet hans Hjælp f. Ex. som Fædrelandsforsvarer eller paa andre forskjellige Maader; f. Ex. som kommunalt Ombud, billigtvis — og det ligger efter min Mening ogsaa i Grund-

Lovens § 84 — ikke behandle ham som En, der er nærvæd at staa i Klasse med Forbrydere, naar Alderdommen kommer og Kræfterne svigte ham. Jeg tillod mig i Fjor, da jeg indbragte et Lov- forslag, som jeg ogsaa har indbragt i Aar, at gjøre opmærksom paa Opfattelsen i den grundlov- givende Rigsforsamling af Grundlovens § 84; der udtalte Ordføreren udtrykkelig, at han fandt, at den Frygt, som man havde for at give en saa- dan almindeligere Bestemmelse om Ret til Under- støttelse paa Grund af de Misbrug, der kunde gjøres deraf, var overdreven; og han gjorde op- mærksom paa, at det kun var dem, som ikke vilde arbejde, som man var nødt til at tage ind under det almindelige Fattigvæsen, men at derimod de Andre kunde behandles paa en ganske anden Maade, og dem burde man komme til Hjælp af samme Hensyn omtrent som dem, jeg nævnte for et Dieblit siden. Det er en Selvfølge, at dersom man udvider dette mere, saa vil Byrden komme til at hvile altfor stærkt paa den enkelte Kommune; men derimod er der det Hjælpe middel, at man kan lade de større Kommuner og til Dels Staten komme den enkelte Kommune til Hjælp, naar denne har en for stor Byrde, og der kan da herom gives nærmere Bestemmelser. Med Hensyn til den anden Art af Fattige, som jo ogsaa efter Grund- loven have en Ret til Understøttelse, nemlig dem, som ikke ville arbejde eller som ved deres Laste- fuldhed have gjort sig selv uskiftede til at arbejde, forekommer det mig, at man skulde anvende den Sætning, som er udtalt i vor hellige Skrift, der nemlig siger om dem, som ikke ville arbejde, at de hellerikke skulle have Jøden. Der skulde ikke tillægges dem nogen anden Art af Understøttelse end den, som de kunne faae derved, at de arbejde; vil Vedkommende ikke arbejde, saa maa han sulte. For saa vidt han skal have Understøttelse, skal han ikke have Lov til at gaa løs omkring, thi man kan jo nok indse, hvad Slags Husholder han vil være med det, han har faaet af det Offentlige. Vi have her havt skandaløse Exempler paa, hvad under den hidtilværende Fattigløvgivning Landets Kommuner i denne Henseende have maattet finde sig i. Jeg erindrer faaledes, at der var en Kom- mune i Aalborg Amt, hvor der for en Del Aar siden var et meget løsagtigt Fruentimmer, som, naar hun ikke kunde faae, hvad hun vilde have af Sogneforstanderskabet, truede med, at næste Aar skulde det faae et nyt Barn at opvage. Det forekommer mig, at saadanne uforflammede, frække Personer ikke skulde have Hjælp paa den Maade som Andre — der skal skarp Lub' til skurvebe Hoveber, som det hedder. Naar man derhos har Tvangsarbejdsanstalter her i Landet, saa forekom- mer det mig, at der maa man lade saadanne Folk skaffe sig den Hjælp, de ville have af det Offent- lige, og derved befri Kommunen fra at være Slave for den Slags Folk. Andre homnette Folk skulle arbejde for sig og Familie og faa tillige arbejde